

Vergaderjaar 2021–2022

32 761

Verwerking en bescherming persoonsgegevens

Nr. 244

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 14 juli 2022

De vaste commissie voor Digitale Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over de brief van 21 april 2022 inzake de stand van zaken onderzoek naar autorisatiebeheer Handelsregister (Kamerstuk 32 761, nr. 219).

De vragen en opmerkingen zijn op 15 juni 2022 aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat voorgelegd. Bij brief van 12 juli 2022 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Kamminga

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Tilburg

Vragen en antwoorden

Vragen gesteld door de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie lezen dat alle niet-bevestigde autorisaties zijn ingetrokken. Hoeveel autorisaties zijn ingetrokken? Zijn van deze ingetrokken autorisaties gevallen bekend waarbij er mogelijk onrechtmatig privéadressen zijn opgevraagd? Zo ja, worden de personen, waarvan het privéadres mogelijk onrechtmatig is opgevraagd, ingelicht over de opvraging van het privéadres?

Antwoord

In de brief d.d. 21 april 2022¹ geef ik aan dat de Kamer van Koophandel (hierna: KVK) de autorisaties heeft ingetrokken van ruim 700 autorisatiehouders die niet binnen de gegeven reactietermijn hebben gereageerd op de uitvraag van KVK. Naar de bevragingen door deze afnemers is diepgaand onderzoek gedaan en er zijn gesprekken gevoerd met de (voormalige) autorisatiehouders. De bevragingen van drie autorisatiehouders zijn door KVK uiteindelijk als onrechtmatig beoordeeld. Het betreft hier drie uittreksels waarbij privéadressen zijn meegeleverd. In overeenstemming met de richtlijn van de Autoriteit Persoonsgegevens² zijn betrokkenen hierover niet benaderd door KVK omdat er sprake is van een laagrisicosituatie.

De leden van de VVD-fractie lezen dat autorisaties van primair geautoriseerd zijn ingetrokken wanneer ze niet meer geregistreerd staan bij de respectievelijke beroepsorganisatie. Ook hier willen deze leden graag weten hoeveel autorisaties zijn ingetrokken en of bij deze ingetrokken autorisaties gevallen bekend zijn waarbij er onrechtmatig privéadressen zijn opgevraagd. Zo ja, worden de personen, waarvan het privéadres mogelijk onrechtmatig is opgevraagd, ingelicht over de opvraging van het privéadres?

Antwoord

Na voltooiing van de eerste controle in het najaar van 2021 zijn 249 autorisaties van beroepsbeoefenaren ingetrokken en vervolgens zijn bij de opschoningsactie begin 2022 ruim 700 autorisaties van beroepsbeoefenaren en hun medewerkers ingetrokken. Voor de achtergronden verwijs ik naar de respectievelijke kamerbrieven van november 2021³ en april 2022. Daarna is de administratie van KVK dusdanig ingericht dat onderscheid gemaakt kan worden in primair en gedelegeerd geautoriseerd. Vervolgens is aanstonds gestart met de periodieke controles op primair geautoriseerd. De prioriteit ligt hier op het direct intrekken van een autorisatie zodra een beroepsbeoefenaar is uitgeschreven.

Als KVK tijdens de periodieke controle constateert dat een eigenaar van een autorisatie na het uitschrijven uit het beroepsregister handelsregisterinformatieproducten heeft opgevraagd dan zal KVK dit verder onderzoeken. Indien nodig informeert KVK, in lijn met de richtlijn van de Autoriteit Persoonsgegevens, betrokkenen over het onbevoegd inzien van de gegevens. Er zijn tot nog toe geen onregelmatigheden geconstateerd.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de (KVK) in samenwerking met de beroepsorganisaties onderzoek doet naar automatisering van de periodieke controle. Deze leden menen dat automatisering veel

¹ Kamerstuk 32 761, nr. 219.

² <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/beveiliging/meldplicht-datalekken#moet-ik-alle-datalekken-melden-aan-betrokkenen-5094>.

³ Kamerstuk 32 761, nr. 201.

handmatig werk en (onbedoelde) menselijke fouten zou kunnen voorkomen. Wanneer verwacht de Minister van EZK dat de automatisering gereed is?

Antwoord

Met de periodieke controle die inmiddels plaatsvindt is het autorisatiebeheer aanzienlijk verbeterd en beheersbaar geworden. Het automatiseringstraject bevindt zich in de analysefase waardoor er op dit moment nog geen zicht is op de doorlooptijd. Bij de planning van de realisatie moet rekening worden gehouden met het feit dat KVK al voor een grote digitaliseringsopgave staat. Dit wordt vooral veroorzaakt door het opruimen van legacy en het grote aantal onderhanden wetgevingstrajecten, inclusief de aankomende wijzigingen in verband met de uitwerking van de Datavisie op het Handelsregister. Automatisering is bovendien ook afhankelijk van de IT-agenda bij de beroepsorganisaties en vraagt om goede afstemming.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de KVK zal blijven werken aan het verbeteren van het autorisatiebeheer. Graag worden deze leden ingelicht hoe deze verbetering zal plaatsvinden en welke verbetermaatregelen genomen zullen worden. Deze leden zijn van mening dat het goed is dat het autorisatiebeheer door de KVK blijvend verbeterd wordt. Hierbij wijzen de leden op de gewijzigde motie van de leden Kathmann en Rajkowski (Kamerstuk 32 761, nr. 217) die is ingediend om het Handelsregister op een snelle en eenvoudige manier te verbeteren door de invoering van een opt-in-systeem. Is de Minister bereid een opt-in-systeem in te voeren, zodat zelfstandigen zelf kunnen besluiten of hun privéadres openbaar wordt bij de Kamer van Koophandel?

Antwoord

De KVK heeft al aanzienlijke stappen gezet ter verbetering van het autorisatiebeheer. Naast de maatregelen aangekondigd in de Kamerbrief d.d. 21 april 2022 staan hiervoor voorlopig geen andere maatregelen gepland. Ondanks de aanscherping van het autorisatiebeleid kan het natuurlijk zo zijn dat zich bij de uitvoering van het autorisatiebeleid in de praktijk verbeterpunten voordoen. KVK zal deze dan voortvarend oppakken, gezien het belang van een goed autorisatiebeheer.

Het voorgestelde opt-in systeem heeft geen invloed op welke gegevens een autorisatiehouder kan inzien. Autorisaties worden juist alleen aan beroepsgroepen toegekend die bij wet zijn benoemd (art. 28 Hrb) en die specifieke rechten hebben ten behoeve van het uitvoeren van hun publieke taak. Het opt-in systeem treft alleen gebruikers van het Handelsregister die geen autorisatie hebben en derhalve alleen openbare gegevens kunnen inzien. Om die reden ligt er een grote verantwoordelijkheid bij de genoemde beroepsgroepen om verantwoord met autorisaties om te gaan en heeft KVK haar beheer zodanig ingericht dat zij niet meer afhankelijk is van de houder van de autorisatie voor het actueel houden van het gebruikersbestand.

Vragen gesteld door de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie merken op dat de brief stelt dat van vijf voormalig advocaten geen verklaring is ontvangen over het onbevoegd inzien van adresgegevens uit het Handelsregister. Deze leden vragen welke nadere juridische of procedurele stappen zijn ondernomen in de richting van deze vijf advocaten.

Antwoord

Van vijf voormalige advocaten heeft KVK geen verklaring ontvangen. KVK heeft zes betrokkenen waarvan gegevens zijn meegeleverd met de onbevoegde bevragingen met een brief geïnformeerd. KVK heeft, overwegende het bevragingsgedrag en de aard van de zaak, geen aanleiding gezien verdere procedurele/juridische stappen te nemen in de richting van de vijf voormalige advocaten.

De leden van de D66-fractie horen graag van de Minister waarom de motie van het lid Van Ginneken c.s., waar het kabinet verzocht wordt om parallel aan de huidige consultaties op de kortst mogelijke termijn vestigingsadressen af te schermen als deze overeenkomen met het woonadres als de ondernemer dit zelf wenst en er geen andere wetten zijn die publicatie toch al verplichten (zoals wetten omtrent consumentenbescherming) (Kamerstuk 32 761, nr. 210) niet wordt uitgevoerd.

Waarom werd deze bovengenoemde motie niet uitgevoerd vóór het meireces? Waarom wordt ervoor gekozen om de bovengenoemde motie niet uit te voeren, met het oog dat deze optie al als de nullijn is opgenomen in de voorstellen in de consultatie van de KVK? Welk nut dient de vertraging die komt kijken bij het wachten op de uitkomst van consultatie bij het uitvoeren van bovengenoemde motie? Acht de Minister het niet onwenselijk dat de risico's voor zzp'ers, onder andere journalisten, wetenschappers en andere kwetsbare beroepsgroepen, zo langer blijft bestaan dan nodig? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

In de brief⁴ over de voortgang van de Datavisie, die uw Kamer op 29 juni jl. heeft ontvangen, is toegelicht dat de afscherming op verzoek van het bezoekadres van eenmanszaken zo spoedig mogelijk in uitvoering wordt genomen door KVK. Hierbij zal de ondernemer een postadres moeten registreren, maar worden geen verdere eisen gesteld. Deze oplossing sluit aan bij de inhoud van de motie, die daarmee feitelijk wordt uitgevoerd. Dat neemt niet weg dat deze aanpassing gevolgen kan hebben voor processen van derden, zowel publiek als privaat. Daarom is dit eerst getoetst in de expertsessies in april en mei. Reeds bij de debatten in februari en maart 2022, naar aanleiding waarvan de motie is ingediend, is aangegeven dat de noodzaak van een zorgvuldig proces zonder meer in de weg zou staan aan uitvoering op korte termijn.

Kwetsbare beroepsgroepen, zoals onder andere journalisten en wetenschappers, hebben op deze aanpassing niet hoeven wachten. Voor hen is reeds bij de start van de consultatie over de betreffende wijziging van het Handelsregisterbesluit een voorlopige afscherming in uitvoering genomen. Dit is uw Kamer ook gemeld in de brief van 21 april 2022⁵ inzake de moties en toezeggingen met betrekking tot de afscherming van adressen in het Handelsregister.

Vragen gesteld door de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie vinden het noodzakelijk dat er actie is ondernomen met betrekking tot het autorisatiebeheer van het Handelsregister. Deze leden waarderen het dat er een stand van zaken wordt gegeven en de procedures zijn aangescherpt. Evenwel vragen zij naar een verduidelijking van de gegeven informatie. Deze leden lezen dat het risico op onbevoegde bevragingen door de ruim 700 niet-respondenten is onderzocht. Op drie organisaties na bleek een bevoegd beroepsbeo-

⁴ Kamerstuk 32 761, nr. 240.

⁵ Kamerstuk 32 761, nr. 225.

fenaar ten tijde van de bevragingen aanwezig te zijn. Kan er nader worden gespecificeerd wat dit inhoudt? Wat wordt verstaan onder aanwezig zijn? Kan dit betekenen dat in een grote organisatie er een beroepsbeoefenaar aanwezig is die weinig zicht heeft op de bevragingen uit het register? Kan er nader gespecificeerd worden wat voor soort organisaties de nader bevroegde 1620 niet-overheidsorganisaties zijn?

Antwoord

De genoemde 1.620 niet-overheden zijn de bij wet aangewezen beroepsgroepen advocaten, notarissen en deurwaarders. Met aanwezig zijn van een bevoegd beroepsbeoefenaar bedoelt KVK dat ten tijde van de bevragingen een bij een beroepsorganisatie geregistreerde functionaris, bij het kantoor dat de autorisatie houdt, werkzaam was.

De bevoegd beroepsbeoefenaar (primair geautoriseerde) heeft de mogelijkheid een gedelegeerde autorisatie aan te vragen voor medewerkers. Hiervoor gelden vanuit KVK strikte autorisatievoorwaarden, waarbij de primair geautoriseerde verantwoordelijk is en blijft voor het toezicht op de bevragingen van zijn medewerkers.

De leden van de SP-fractie merken op dat de administratie van de Kamer van Koophandel verder gesynchroniseerd wordt met die van overheidsinstellingen. Kan dit gespecificeerd worden? Over welke overheidsdata heeft de Kamer van Koophandel beschikking? Welke overheidsinstellingen hebben toegang tot de data van de Kamer van Koophandel? Welke waarborgen zijn hieromtrent?

Antwoord

KVK heeft bij alle overheidsinstellingen die gebruik maken van het Handelsregister uitgevraagd of de uitgegeven autorisaties aan medewerkers van die instelling nog actueel zijn. Niet-actuele autorisaties zijn, samen met de autorisaties van niet-respondenten, ingetrokken. De overheidsinstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het beheer van de autorisaties van hun medewerkers. Er vinden daarbij periodieke en continue controles plaats door KVK op de autorisaties die zijn uitgegeven.

Het Handelsregister is een basisregister en maakt onderdeel uit van het stelsel van basisregistraties. Het doel van dit stelsel is het bevorderen van een eenmalige uitvraag en dat basisregistraties gebruik maken van elkaars authentieke gegevens. Andere registers waarvan KVK gebruik maakt zijn bijvoorbeeld het Basisregister Personen (BRP) en Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

De openbare informatie is voor een ieder toegankelijk, de niet-openbare informatie uitsluitend voor bij wet genoemde instanties. Dit kan per overheidsorganisatie verschillen omdat overheden verschillende taken uitvoeren. Voor de afgeschermdde woon- en vestigingsadressen in het Handelsregister geldt dat deze zijn in te zien door alle a-bestuursorganen⁶ die voor het vervullen van hun publieke taken deze gegevens nodig hebben. Zij zijn ook verplicht hiervoor het Handelsregister te gebruiken.

De leden van de SP-fractie vragen verder naar de stand van zaken omtrent het afschermen van privéadressen, als een ondernemer een onderneming heeft gevestigd op zijn woonadres.

⁶ Een bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1 lid 1 sub a Awb een: «orgaan van een rechtspersoon krachtens publiekrecht ingesteld». Denk bijvoorbeeld aan de Belastingdienst en de Nationale Politie.

Antwoord

Deze vraag is beantwoord in de brief aan uw Kamer van 21 april jl.⁷ (zie antwoord op tweede vraag D66-fractie).

⁷ Kamerstuk 32 761, nr. 240.